

גוט שבת Gut Sábész

19. évfolyam 15. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 15:59 • ט"ו טבת תשע"ז • 2017. 1. 13. • פרשת ויחי • Szombat kimenetele: 17:10

Tíz nap zsidóság – tíz nap Izrael

Hanuka első napján mintegy húszfős csoport indult útnak Budapestről – célállomásuk a Tël Aviv-i Ben Gurion repülőtér volt. Több ezer zsidó társukhoz hasonlóan ők is az ún. Taglit-Birthright Israel program keretében utaztak Izraelbe, hogy életükben először vegyenek részt szervezett körutazáson őseik földjén – mégpedig ingyen.

A Taglit 18-26 év közötti, zsidó fiataloknak kínál tíznapos túrákat, hogy megismertesék velük Izraelt és erősítsék zsidó identitásukat. A program 17 éve indult az Egyesült Államokból, és azóta több mint félmillió fiatalnak biztosították az izraeli utat, a „születés jogán”. Az egész világról induló utakat az adott ország zsidó szervezetei koordinálják. A csoportokat izraeli

katonák védik és profi idegenvezetők kalauzolják.

A december 25-én Budapestről induló csoportot az EMIH szervezte. *Faith Aser*, a csoport vezetője elmondta, mindenkit más fog meg egy ilyen úton, kinek mi áll közel a szívéhez. Volt, akinek a cfáti magyar múzeumban tett látogatás volt a legmeghatározóbb élmény, másoknak a Kinereten való hajókázás. Egyedülálló kaland volt kóser ételt enni egy beduin sátorban, vagy éppen a Holtenger egy kóser strandján fürdőzni decemberben.

Mindenkit nagyon fellelkesített a hatalmas ünneplés péntek este a Siratófalnál: „Nagyon sokszor voltam a Siratófalnál, de ilyet még nem láttam én sem. Hatalmas ünneplés volt, mindenkit berántott a tánc forgataga. Ez különösen

nagy élmény volt a csoportból azoknak, akik még nem jártak a falnál.” – meséli Aser. Szombat este Jeruzsálemben került sor egy hatalmas Taglit találkozóra, melyen nagyjából 1500 fiatal vett részt. „Sok más Chábád sliách-hal is találkoztam, akik épp csoportot hoztak. Nagy örömmre volt közöttük olyan is, aki korábban a Pesti Jesiva diákja volt.”

Mivel az utazás Hanuka idejére esett, minden fiatal kapott egy saját hanukiját, amiben estéről estére fellobbanhatták az ünnepi lángot. Az ország megismerésén kívül sok más élménnyel is gazdagodtak a fiatalok: „Sokat tanultunk, épültünk az út során. Sokakban ébredt fel az érdeklődés a gyökereik iránt és határozta el, hogy a továbbiakban több figyelmet fordítanak a hagyományokra.”

Mázl tov!

Gratulálunk *Kovács Sárának* és szüleinek, *Kovács Tamásnak* és *Lefkovic Eszternek* Sára *bát micvája* alkalmából, melyre Hanuka ünnepén került sor az Óbudai Zsinagógában. Kívánjuk, hogy haladjon tovább a zsidóság útján, melyen szülei elindították.

TEV-óra a Leöveyben

A Leövey Klára Gimnázium 45 diákja vett részt a Tett és Védelem Alapítvány által szervezett interaktív érzékenyítő oktatáson. A diákok *Köves Slomó* rabbi-val találkozhattak, aki a „mindennapi zsidóságról” beszélgetett a fiatalokkal. Röviden áttekintette a magyar zsidóság történetét, beszélt a Tóra alapjairól, majd a diákokat foglalkoztató zsidó szokásokra tért rá. Szó esett a kóser-ság követelményeiről, a sábat mibenlétéről és a családi élet tisztaságának törvényeiről is. A program sikerét bizonyítja, hogy az iskola egy újabb osztálya is bejelentkezett egy hasonló formabontó tanórára.

Zstsz tavaszi szemeszter

Még lehet jelentkezni a Zsidó Tudományok Szabadegyetemének tavaszi szemeszterére. Előadónk: *Oberlander Báruch* rabbi, *Köves Slomó* rabbi, *Glitzenstein Sámuel* rabbi, *Faith Aser*, *Megyeri Jonatán*.

Tanév:

2017. január 16. – június 8.

Jelentkezés

és további információ:

posta@zsido.com;

1052 Bp., Károly körút 20.,

vagy 061-268-0183

A csapat tagjai északról délig bejárták Izraelt

Hetiszakasz

A gálut kezdete

Szakaszunk – *Vájchi* (1Mózes 47:28-50:26.) – Jákob halálát és az egyiptomi gálut kezdetét írja le. Jákob, aki már 147 éves, elbúcsúzik fiaitól és megáldja őket, miután megfogadtatta Józseffel, hogy nem Egyiptomban temeti el, hanem elviszi Kánaánba, az ősi sírhelyre, a chevroni Machpéla barlang-

ba. A pátriárka bebalzsamozott testét hatalmas egyiptomi temetkezési menet viszi Kánaánba, ahol eltemetik; a szakasz végén József is meghal 110 éves korában, miután megesketi testvéreit, hogy a szabadulás során vigyék magukkal koporsóját. Ezzel befejeződik a Genézis, a Teremtés.

Zsidó híradó

Legyél az Instagrammerünk!

Instagram

Mindig az Instagramon vagy, jól tájékozódasz a hashtagek és filterek világában? Tudod, hogy mikor milyen tematikájú képet vagy videót érdemes feltölteni, szereted a különleges látásmódot és tehetséged van az egyedi képek készítéséhez? Az EMIH pályázatot hirdet a közösség 14-20 éves fiataljai számára. A jövőbeli nagykövetek feladata lesz, hogy csapatban együttműködve gondozzák a szervezet Instagram oldalát. Olyan fiatalokat keresünk, akik jártasak a közösségi média világában, ismerik a legújabb trendeket, emellett kreatívak és jól tudnak rövid szöveges tartalmat is írni.

Minden hónapban a legtöbb like-ot kapott kép készítője 8000 Ft-os pénznyereményben részesül.

Pályázat

Az Instagram nagykövetek az EMIH által kihirdetett kreatív fotópályázat nyertesei közül kerülnek ki. 3-4 képből álló Instagram

Jelentkezés is további információ: posta@zsido.com

hírfolyam-tervezetet várunk, releváns hashtagekkel és rövid szöveggel. Írd meg mindegyik képhez/videóhoz, hogy mikorra időzítenéd.

A pályázat témája:

Az EMIH és Budapest – hétköznapok a fővárosban
Jelentkezési határidő:

2016. február 8.

A Nagykövetek jövőbeli feladata

Az EMIH eseményeit, ünnepeit és hétköznapjait kell fotózni, meghozzá úgy, hogy ebből egy izgalmas hírfolyam alakuljon ki.

Hashtagelne, szövegezned kell az anyagot, ezt követően a szakmai vezetővel működő csapatoddal együtt alakítjátok majd a szervezet Instagram arculatát.

Heti megbeszélések:

A heti találkozásokon áll össze a következő időszak hírfolyama, egyeztettek az aktualitásokról, közelgő eseményekről, kiosztjátok az adott projektekre a felelősöket.

Az élet soha nem ér véget

„Midőn végzett Jákob azzal, hogy parancsot adjon fiainak, föl-szedte lábait az ágyra; kimúlt és eltakarított népéhez.”

(1Mózes 49:33.)

A Tóra nem használja Jákobbal kapcsolatban a halál szót, és a talmudi bölcsek is úgy beszélnek róla, mint: „Apánk, Jákob nem halt meg, ahogy gyerekei élnek, úgy él ő is.”

Az emberek közötti lelki kapcsolatnak, akár két barátról, akár férjről és feleségről vagy gyerekről és szülőről beszélünk, nem a fizikai test az alapja, ami végső soron a húsnak és a csontoknak az összessége, hanem az ember valódi esszenciája, a lélek. A lélek a személyiség igazi karaktere, fizikai szerveinket – a kezünket, szemünket, stb – csak arra használjuk, hogy lényünk ezen esszenciáját, karakterét ki tudjuk fejezni mások számára.

Megsebesülhet a testünk, okozhat benne kárt betegség, baleset vagy támadás, de a lélekhez nincs hozzáférése. Akár halál is okozhatnak, de még ekkor is csak arról beszélhetünk, ami a halál valójában: testnek és léleknek a különválásáról. A lélek ezt követően is folytatja (örök)létét. Ezután is kapcsolatban marad azokkal, akikkel fontosak voltak egymás számá-

ra. A lélek ezután is osztozni fog egykori szeretteinek örömeiben és bánatában az élet minden pillanatában. Igaz, a szerettek nem érzékelhetik ezt a kapcsolatot az addig megszokott földi módon, hiszen a szem nem láthatja, és a kéz nem tapinthatja a lelket. Erre csak egy másik lélek képes. Egy lelket csak egy másik lélek érinthet meg, de ezen érintés mindennél biztosabb, minden tudásnál bizonyosabb.

Az eltávozottak lelkének jó látni, ha a Tóra szellemének megfelelően élünk. Ha mentesek vagyunk a szorongástól és a bánattól, s ha gyerekeinknek mi is továbbadjuk, amit mi kaptunk saját szüleinktől: hagyományaink szeretetét.

Az örök élet, a halhatatlanság is ezen a világon valósul meg. Ha látjuk, hogy az örökkévalóságnak ezt a megvalósulását mindig a spiritualításban kell keresni, már fizikai életünkben is képesek leszünk megélni ezen halhatatlanságot.

*Kovács Kristóf rabbinövendék
cikke Yitchak Meir Kagan rabbi
írása nyomán*

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8:00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 17:00: Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban)

Péntek: 13:00: Délutáni ima (a Keren Or-ban),

17:00: **Miért szerepel annyiszor számár a bibliai történetekben?**

(Oberlander Báruch előadása); 18:00 *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8:45: Hetiszakasz-tanulás,

9:15: Reggeli ima, majd *Kidus*; 16:00: Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Vasárnap és állami munkaszüneti napok:

10:00: Reggeli ima

Hétfő-péntek (munkanapokon): 6:30: Reggeli ima

Péntek: 18:00: Tanulás, 18:30: *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Szombat: 9:15: Hetiszakasz a kabbala tükrében

10:00: Reggeli ima, majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt

Egy tanár ne lógjon az iskolából!

Édesanyám egy Chábád családban nőtt fel Moszkva külvárosában. 1941-ben, mikor kitört a háború a németek és az oroszok között, az egész család Szamarkandba repült. Édesanyám ekkor hat éves volt. Három éve éltek Szamarkandban, amikor elhunyt az édesanyja, és innen-től neki is és az egész családnak nagyon nehéz élete volt.

Anyám taníttatása már nagyon korán félbeszakadt, s csak 1949-ben kezdhetett újra tanulmányait, mikor családjával együtt az izraeli Kfar Chábádba költöztek. Ekkor már, tizenhárom évesen, óriási lendülettel vetette bele magát a tanulásba, hogy pótolja az elvesztett éveket.

Mindig nagyon szeretett tanulni, legyen szó akár vallási, akár világi témákról, de sokáig erre nem nyílt lehetősége, így mikor újra kezdhetett nagyon gyorsan fejlődött. Tizenkilenc éves korára már egy Chábád iskolában tanított, s a Rebbétől kapta az útmutatást. Már ekkor világossá vált, hogy született pedagógus. Összesen ötvenkét évet töltött el a szakmájában, s két generáció nőtt fel a keze alatt.

1957-ben, miután összeházasodtak apámmal, az Egyesült Államokba költöztek, ahol számos iskolában tanított. Szigorúan vett szakterülete a héber nyelvtan volt, aminél kevés szárazabb dolgot lehet tanítani. Ez az, amitől általában még a legtehetségesebb diákok sem jönnek lázba, ám édesanyám olyan tanári talentummal volt megáldva, hogy még ezt is izgalmasá tudta tenni tanulói számára. Nebulói sosem fogják elfelejteni, hogy egyszer, egy bizonyos Mrs. Zelda Nemestől tanulták a héber nyelvtant.

Néhány történetet szeretnék megosztani, amit anyám mesélt nekem, s ami híven tükrözi mennyire fontosnak tartotta a Rebbe az oktatást, és mennyire támogatta édesanyámat életcélja elérésében.

Az első történet még 1955-ből való, mikor édesanyám túl volt első tanítói évén Izraelben. Nyári szünet volt, s Antwerpenbe ment meglátogatni a nővérét. Míg ott volt, írt egy levelet a Rebbének, hogy az évnnyitó utánig maradna, s csak azt követően térne vissza Izraelbe. Levelét még azzal

Yossi Nemes rabbi a New Orleans-i Metairieben található Chábád központ vezetője. Az interjút New Yorkban adta, 2014 májusában.

egészítette ki, hogy ezt természetesen az iskolaigazgató tudtával és jóváhagyásával tenné.

A Rebbe – mai napig megvan a válaszlevél másolata – kemény szavakkal válaszolt: „Mint tanár, tudnod kell, hogy milyen nehéz lesz diákjaidnak úgy elkezdni az új évet, hogy kedvenc tanáruk nincs velük a tanévnnyitón. Az igazgató olyan engedélyt adott neked, amit nem kellett volna megadnia. Ilyen engedély kiadásához az egész iskolai vezetőséggel egyeztetnie kellett volna”.

Majd a Rebbe így folytatta: „Ha hallgatsz a tanácsomra, amint megkapod ezt a levelet, hajóra ülsz és mész vissza Izraelbe. Ha meg már nem kapsz jegyet a hajóra, menj repülővel, hogy még odaérhess az évnnyitóra.”

Bár szokatlanul kemény hang volt ez egy húsz évvel szemben, de anyám minden kétséget kizáróan született pedagógus volt, s a Rebbe hivatása iránti elkötelezettségében szeretne volna megerősíteni. Anyám meg-

fogadta a Rebbe tanácsát, s onnantól kezdve egyetlen napot sem hagyott ki, még akkor sem, amikor beteg volt.

A következő esemény már az 1960-as években történt, mikor én kisgyerek voltam. Abban az időben anyámnak nagy vágya volt, hogy főiskolára mehessen.

mányit, s ügyvédnek tanulna. Anyám nagyon okos asszony volt, s szeretett érvelni és vitatkozni, így ez a pálya illett volna hozzá.

A Rebbe egy kérdéssel válaszolt: „Hogy tudná egy jogi diploma segíteni az elsődleges küldetésed, nevezetesen, hogy még jobb tanár legyél?” A Rebbe ezt követően azt tanácsolta, hogy válaszon valami olyan szakmát, mely kifejezetten ezen cél eléréséhez járulna hozzá. Anyám ekkor írt vissza a Rebbének, hogy ez esetben pszichológiát tanulna. Ez már a Rebbénk is tetszett, s támogatta anyámat ebben a döntésében.

Ezek a történetek élesen rámutatnak, hogy a Rebbe általában hogyan tekintett az oktatás, illetve az oktatók fontosságára. Anyámat különösképpen bátorította, hogy minél elkötelezettebb és jobb tanár lehessen, s anyám mindig érezte, hogy a Rebbe útmutatásainak segítségével vált azzá a tanárrá, aki lenni szeretett volna.

Yossi Nemes rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.
Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:
www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség

Keressd a szikrát

Minden megpróbáltatás során keresd a jó szikráját és teljes erővel összpontosíts rá. Ha megtalálod ezt a szikrát, örvendezz, hogy számodra felfoghatatlan csoda történt veled. Ha a jó szikráját felfedted és felszabadítottad, akkor az felemelkedhet majd, hogy legyőzze a sötétséget, sőt, hogy a sötétséget teljesen átalakítsa fénnnyé.

Tzvi Freeman a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

Kóser konyha

Vaníliás
zöldalma torta

tejes

A piskótalapokhoz:
8 tojás szétválasztva
8 púpozott kanál liszt
8 kanál cukor

A töltelékhez:
1 doboz vaníliás pudingpor
Tej a puding elkészítéséhez

Az oldalára:
1 doboz tejszín felverve

A díszítéshez:
6 zöldalma vékonyra szeletelve

A tojások fehérjét felverjük, a kanalanként hozzáadott cukorral felverjük. A cukros tojás habba beleforgatjuk a tojássárgákat, majd a lisztetlisztet, és egy spatulával óvatosan összeforgatjuk. Kerek tortaformában, 180 fokra előmelegített sütőben két piskótalapot sütünk, egyenként mintegy 15 perc alatt. Míg a tortalapok sülnek, elkészítjük a pudingot, és felverjük a tejszín. Ha kissé kihűltek a lapok, megtöltjük a süteményt a pudinggal, a tetejét és az oldalát bekenjük tejszínhabbal, és a tetejét szépen körberakjuk almakarikákkal.

Fontos! A hozzávalók szinte mindegyike külön ellenőrzést igényel. A lisztet használat előtt át kell szitálni, a tojásokat pedig egyenként pohárba ütve meg kell vizsgálni, nehogy vércsepp legyen bennük. A pudingpor, a tej és a tejszín pedig megfelelő kóserági pecsétet igényel.

A rabbi válaszol

A nagy kézmosási kérdés: hányszor, mikor, miért?

Kedves Rabbi!

Ha cipőt húzok, és utána kenyeret szeretnék enni, akkor elég-e egyszer kezet mosni a kenyérre? Ha külön kell *nötílát jádájim* a cipő után, akkor meg kell-e szárítani a kezem mielőtt kezet mosok a kenyérre?

Köszönöm, Chává

Kedves Chává!

A Talmud (*Sábát* 50b., *Sulchán áruch* RSZ 4:21.) azt tanítja, hogy kötelező az embernek, legalább az arcát és a lábát minden nap megmosnia az isteni tisztelet jeleként, hiszen, ahogy a Biblia írja (*1Mózes* 9:6.), az ember Isten képmására teremtett, és tisztelnie kell ezt a testet azzal is, hogy tisztán tartja. Emellett a kézmosás különböző fajtáinak különleges jelentősége van a zsidó mindennapokban.

Kenyérevés előtt

Először is ismert a kenyérevés előtti kézmosás. Ehhez egy edényből kétszer (*Misná brurá* 162:1.) – haszid szokás szerint háromszor (*Széfer háminhágin Chábád* 21. oldal) – leöntjük először a jobb, majd a bal kezünket és elmondjuk a *nötílát jádájim* áldást (*Sámuel imája* – *Zsidó imakönyv* 110. oldal). Ehhez a kézmosáshoz mindenképp edényből kell öntenünk a vizet a kezünkre (*SÁ Orách hájim* 159:1.). A haláchá erre a *koách gávrá* (az ember ereje) kifejezést használja, vagyis, hogy emberi erő által öntsük a vizet, ne – mint a csapból – magától folyjon (*SÁ* uo. 7., 11.).

Négel vásszer felkeléskor

Kevésbé ismert a jiddisül *négel vásszernek* nevezett reggeli kézmosás, melynek során rögtön ébredés után, még az ágnál háromszor leöblítjük a kezünket (*SÁ* uo. 4:3.). A napunk tulajdonképpen egy folyamatos

istenszolgálat így – ahogy a kohénok a Szentélyben leöntötték a kezüket (*2Mózes* 30:19-20.) – úgy mi is ezzel a háromszori leöntéssel kezdjük meg a napot (*SÁ RSZ* 4:1., 4.). Másrészt az alvást talmudi bölcseink (*Bráhot* 57b.) „1/60-ad halálnak” nevezik, ezért, amikor az ember felkel, akkor le kell mosnia magáról a halálnak ezt a rossz szellemét. Nem szabad 4 *ámá* (1.96 m) távolságnál többet megtenni ez előtt a kézmosás előtt (*SÁ RSZ bátrá* 1:7.). Felváltva öntjük egyszer-egyszer a vizet a

feltétlenül szükséges, hogy edényből öntsük a kezünkre a vizet, a csapból is megfelel (*SÁ* 4:7.).

Mikor kell duplán kezet mosni?

Maga a *Sulchán áruch* (uo. 165:1.) azt a kérdést teszi fel, mi a teendő, ha valaki az illemhely használata után szeretne kenyeret enni. A válasz szerint nem lehet mindkettőre egy kézmosást alkalmazni, hiszen a szükség végzésére és a kenyérevésre két külön áldás van, amiket el kell mondani

kezünkre, először a jobbra, majd a balra, majd ismét a jobbra stb., (*SÁ RSZ* 4:4.), ugyanis a halál rossz szelleme csak a két kéz felváltott lemosásával távozik. Tehát lemosunk először egymás után mindkét kezünket, majd még kétszer megismételjük a folyamatot. Ezt a kézmosást mindenképpen edényből öntve kell végezni, ahogy a Szentélyben a kohénok a rézmedencéből öblítették le a kezüket (*SÁ RSZ* 4:1.).

További kézmosások

Létezik továbbá kézmosás az illemhely használata, a körömvágás és a cipő felvétel-levétel után is (*SÁ* uo. 4:17.). Ilyenkor egyszer-egyszer öntjük csak le a kezünket (*SÁ RSZ* 18.). Ezeknél nem

(*áser jácár* – *Zsidó imakönyv* 8. oldal, *ál nötílát jádájim* – uo. 110. oldal). Ha egymás után mondanánk el őket, az valamelyiknek ún. *hefszék*, megszakítás lenne, ami nem helyes. A *Sulchán áruch* szerint először egy egyszerű kézmosást kell megéjteni (vagyis egyszer öblíteni, csapból) a mosdóhasználatra vonatkozó áldással. Ezután meg kell szárítani a kezünket, majd egy edényből leönteni háromszor és a *nötílát jádájim* áldást mondani a kenyérevéshez.

Csak hogy a cipőhúzás utáni kézmosásra nincs áldás, így ebben az esetben elegendő egy háromszori kézleöntés és a kenyérre vonatkozó áldás elmondása.

**Üdvözlettel:
Oberlander Báruch**

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina,**
Dénes Anna, Kovács Kristóf
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

